

2. Теорія і практика навчання

**РОБОТА З АУТЕНТИЧНИМИ ЕКОНОМІЧНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ЯК
МЕТОД ВДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ
СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ**

Ю. В. Причина

викладач кафедри іноземних мов

Одеського національного економічного університету

Г.О. Руденко

викладач кафедри іноземних мов

Одеського національного економічного університету

У даній роботі розглядається проблема застосування аутентичних текстів для студентів економічних спеціальностей з метою вдосконалення комунікативних компетенцій у немовних ВНЗ. Аналізується сутність поняття «аутентичний текст», проводиться теоретичний аналіз ролі аутентичних текстів з економіки під час навчання студентів-економістів іноземним мовам, визначається їх вплив на поліпшення та вдосконалення комунікативних компетенцій студентів. Автори наводять приклади аутентичних текстів економічного профілю, що можуть застосовуватися викладачами з метою поліпшення комунікативних компетенцій у студентів немовних вищих навчальних закладів.

Ключові слова: *аутентичні тексти, аутентичні економічні джерела, комунікативні компетенції, іноземна мова, студенти економічних спеціальностей.*

Ю. В. Причина, А. А. Руденко

РАБОТА С АУТЕНТИЧНЫМИ ЭКОНОМИЧЕСКИМИ ИСТОЧНИКАМИ ЯК МЕТОД УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ КОМУНИКАТИВНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ СТУДЕНТОВ- ЭКОНОМИСТОВ

В данной статье рассматривается проблема использования аутентичных текстов для студентов экономических специальностей с целью усовершенствования коммуникативных компетенций в неязыковых ВУЗах. Анализируется сущность понятия «аутентичный текст», проводится теоретический анализ роли аутентичных тестов по экономике во время обучения студентов-экономистов иностранным языкам, определяется их влияние на улучшение и усовершенствование коммуникативных компетенций студентов. Авторы приводят примеры аутентичных текстов экономического профиля, которые могут использоваться преподавателям с целью улучшения коммуникативных компетенций у студентов неязыковых высших учебных заведениях.

***Ключевые слова:** аутентичные тексты, аутентичные экономические источники, коммуникативные компетенции, иностранный язык, студенты экономических специальностей.*

Y.V. Prichina, A.A.Rudenko

The work with original economic sources as the method of improving communicative competences of students in economics

The work with authentic (original) economic sources as the method of improving students' communicative competences (in economic university). The problem of using original (authentic) texts for improving communicative competences of students during the educative process in economic university is considered in this article. The role of using authentic (original) texts for expanding vocabulary, improving reading, writing and communicative skills is analyzed. The

authors give the examples of original (authentic) texts which can be used at the English language lessons.

Key words: *authentic (original) texts, authentic (original) economic sources, communicative competences, students of economic specialties.*

Постановка проблеми. В останній час проблема використання аутентичних іншомовних текстів стає все більш актуальною як для вчителів загальноосвітніх шкіл так і для викладачів вищих навчальних закладів. Це обумовлено, по-перше, тим, що аутентичні тексти є більш цікавими для дітей, оскільки містять своєрідну лексику, мовні обороти, стилістику й т. ін., характерні для певної мови на її сучасному етапі розвитку. По-друге, аутентичні тексти допомагають учням та студентам краще познайомитися з мовною культурою певної національності. Таким чином, застосування іншомовних аутентичних текстів сприяє кращому засвоєнню іноземної мови та її структури.

Під час фахової підготовки, використання аутентичних іншомовних текстів дає можливість ознайомитись з правилами ведення ділової переписки, складання бізнес-схем, підготовки проектів з іноземної мови та т. ін. з першоджерел. Усе це дає можливість майбутньому фахівцю заздалегідь оволодіти актуальними особливостями іноземного ділового мовлення з урахуванням культурної складової.

Саме тому викладачі кафедри іноземних мов Одеського національного економічного університету поставили за мету підібрати аутентичні тексти для студентів-економістів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичний аналіз педагогічної літератури [2, 4, 5, 6 та ін.] показав, що в останній час проблему застосування аутентичних текстів під час навчання іноземної мови розглядали у своїх роботах Н. В. Аксьонова, Д. В. Шепетовський (2014 р.), І. В. Баришніков (2002 р.), Є. Ю. Лобанова, Н. О. Тумакова (2015 р.), Є. В. Носонович, Р. П. Мільруд (1999 р.) та ін.

Аналізуючи аутентичні тексти з метою застосування їх у навчальному процесі, Є. В. Носонович та Р. П. Мільруд наголошують на тому, що педагогу необхідно обирати аутентичні тексти, що відповідають певним критеріям. Так, для того, щоб текст вважався аутентичним, для нього повинні бути характерні: природне лексичне наповнення, природність граматичних форм, ситуативна адекватність мовних засобів, логічна цілісність, тематична єдність [5].

Під час підбору аутентичного тексту, як вказують Є. Ю. Лобанова та Н. О. Тумакова, необхідно обов'язково враховувати інформативну складову. Тобто, обрані педагогом аутентичні тексти повинні містити актуальну для учнів або студентів інформацію [4].

Цікавою в аспекті дослідження проблеми, що розглядається, є робота Н. В. Аксьонової та Д. В. Шепетовського. Автори, ґрунтуючись на власному досвіді роботи з студентами, дійшли до висновку, що під час навчання іноземної мови у немовних ВНЗ, для розвитку лінгвістичної компетенції та розширення словникового запасу студентів, можна використовувати в якості текстів для читання статей з англійської версії Вікіпедії (спочатку з розділу на Simple English). Використання Вікіпедії англійською мовою, на думку авторів, є ефективним також для практичного використання та розвитку мовних навичок читання та пов'язаних з ним навичок семантичного аналізу тексту [1, с. 467].

Мета роботи. У даній статті було розглянуто особливості аутентичних текстів з економіки та розглянемо їх роль у вдосконаленні комунікативних компетенцій студентів економічних ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. У словниках під поняттям «аутентичний» розуміється: справжній, достовірний, такий, що відповідає оригіналу, першоджерелу [8].

Таким чином, аутентичний текст з економіки – це текст економічного змісту, написаний безпосередньо носієм мови. Знайти такі тексти можна в іноземних друкованих виданнях, в Інтернет - джерелах та ін.

Найзручнішим джерелом підбору аутентичних економічних текстів, безперечно, є мережа Інтернет. Так, безліч текстів економічного характеру можна знайти на ресурсах <http://www.bloomberg.com/europe>, <http://www.ereport.ru/en/>, www.delo-angl.ruta ін. Для студентів, які у майбутньому планують стати економістами, бухгалтерами, бізнесменами і т. ін. на подібних сайтах розміщена досить цінна та актуальна інформація. Окрім того, робота з аутентичними текстами впливає на вдосконалення комунікативних компетенцій майбутніх фахівців.

Д. І. Ізаренков під комунікативною компетенцію розуміє: « ... способность человека к общению в одном, нескольких или всех видах речевой деятельности, которая представляет собой приобретенное в процессе естественной коммуникации или специально организованного обучения особое качество речевой личности»[3, с. 55].

Тобто, комунікативні компетенції – це уміння застосовувати знання мови на практиці та користуватися мовними одиницями.

До мовленнєвих (комунікативних) компетенцій, згідно О. Прокопової, належать:

- знання базових мовленнєвознавчих понять;
- здатність адекватно сприймати, розуміти, оцінювати і відтворювати почуте чи прочитане;
- здатність до мовленнєвої творчості;
- здатність планувати, готувати майбутнє висловлювання в різних жанрах, виступати з повідомленням;
- здатність реалізовувати задум у процесі мовленнєвої діяльності;
- здатність до асоціативної мовленнєво-розумової діяльності;
- навички аудіювання, читання, говоріння, письма;
- гнучке вміння використовувати засоби рідної мови залежно від типу, стилю мовлення;
- навички красномовства;
- уміння редагувати власне та чуже мовлення;

- здатність до контролю та самоконтролю результатів мовленнєвої діяльності [7, с. 55].

На нашу думку, перевагою використання аутентичних текстів під час навчального процесу для вдосконалення комунікативних компетенцій студентів-економістів є те, що студенти засвоюють мову, опираючись на тексти її безпосередніх носіїв, засвоюють своєрідність лексичних, фразеологічних та семантичних складових, знайомляться з аутентичною побудовою речень у ділових паперах та ін. Тобто, аутентичні тексти допомагають студентам краще оволодіти лексичними та граматичними особливостями тієї іноземної мови, що ними вивчається.

Якщо ж спиратися на вище наведені складові комунікативних компетенцій О. Прокопової, можна припустити, що використання аутентичних текстів сприятиме вдосконаленню:

- 1) здатності адекватно сприймати, розуміти, оцінювати і відтворювати почуте чи прочитане;
- 2) здатності готувати майбутнє висловлювання в різних жанрах, виступати з повідомленням;
- 3) навичок аудіювання, читання, говоріння, письма.

Аналіз сучасної педагогічної літератури [1, 2, 4 та ін.] показав, що використання аутентичних текстів має багато переваг, але є й певні недоліки. До останніх можна віднести те, що аутентичні тексти можуть містити незакінчені речення, сленгові слова, фрагментарність і т. ін., що може ускладнювати сприйняття тексту. Саме тому, завданням для викладача, який підбирає аутентичний текст, є вибір не лише такого тексту, який би відповідав рівню володіння студентами іноземною мовою, а й не містив фрагментарності та незакінченості.

Враховуючи усе вищезазначене, під час занять з англійської мови ми практикуємо роботу студентів-економістів з актуальними аутентичними текстами. При цьому ми враховуємо те, що тексти повинні бути невеликими за

об'ємом, але змістовними та цікавими студентам з точки зору їх майбутньої професій, тобто мати економічну спрямованість.

Так, наприклад, студентам економічних спеціальностей пропонується в якості індивідуального завдання, опрацювати тексти або статті економічного змісту з першоджерел. Студенти повинні зробити переклад, скласти словник незнайомих слів та анотацію до опрацьованого матеріалу.

Нижченаведені статті з сайту являються прикладом аутентичного економічного тексту.

1. Why start-ups must step up on data security

Technology: Young businesses can not presume compliance is just for big companies.
[9]

2. Free can't be a dubious perk for Silicon Valley's workers

Food perks can't be a lack of personal responsibility. Hannah Kuchler [9]

Після самостійного опрацювання даних текстів, студенти порівнювали між собою власні переклади, повідомляли, з якими новими словами вони познайомилися, презентували свої анотації.

Усе це, як свідчить наш досвід роботи з аутентичними текстами, мотивує та стимулює студентів до більш ефективного засвоєння іноземної мови, збагачує їх активний та пасивний словниковий запаси, навчає визначати значення незнайомого слова з контексту, покращує навички аудіювання, читання та говоріння.

Правильно спланована та проведена робота з аутентичними текстами, які знаходяться у площині професійних інтересів студентів-економістів, наприклад, порівнюють особливості економіки різних країн, як свідчить наш досвід, покращує мотивацію студентів-економістів до вивчення іноземної мови. Це відбувається й через те, що студенти, які планують пов'язати свою майбутню діяльність з іноземними фірмами, починають розуміти важливість аутентичних текстів для кращого розуміння менталітету іноземців, економічних процесів, що відбуваються у певній країні.

Крім того, робота з аутентичними текстами знімає страх спілкування іноземною мовою не лише між собою, а й з носіями мови, оскільки вчать студентів добирати саме ті мовні засоби, які відповідають конкретній ситуації, знайомлять з сучасними особливостями вживання певних мовних одиниць. Тобто, аутентичні тексти виступають як комунікативна база для розвитку говоріння, дають повне уявлення про характерні для даної мови граматичні конструкції, структуру мови та її комунікативну цілісність.

Оскільки аутентичні тексти підбираються нами з урахуванням специфіки майбутньої професії студентів, вони не лише виступають методом покращення та удосконалення комунікативних компетенцій студентів, а й також впливають на формування професійних навичок діловодства та ведення ділової переписки, проведення презентацій та ділових зустрічей, аналізу ринку цінних паперів і т. ін. Саме це, як свідчать результати бесіди із студентами, сприяє тому, що вони вже самі намагаються знаходити в Інтернеті аутентичні тексти на цікаві для них теми та читати їх в оригіналі.

Проведений у даній статті теоретичний аналіз дає нам змогу зробити наступний **висновок**: використання аутентичних текстів на заняттях з іноземної мови поліпшує мотивацію студентів до її вивчення, сприяє збагаченню словникового запасу, покращує навички читання, говоріння, аудіювання та письма. Також, володіння мовою на рівні, який дозволяє розуміти аутентичні матеріали, дає змогу студентам бути у курсі останніх світових новин та подій, розвивати креативне мислення, та відкриває можливості реалізувати себе у різних сферах економіки.

Література

1. Аксёнова Н. В., Шепетовский Д. В. Использование электронного ресурса Википедии в обучении чтению на начальном этапе в неязыковом ВУЗе/Н. В. Аксёнова, Д. В. Шепетовский // Молодой ученый. - 2014. - № 1 (60). - С. 465-468.

2. Барышников И. В. Параметры обучения межкультурной коммуникации / И. В. Барышников // Иностранные языки в школе. - 2002. - № 2. - с. 28-35.
3. Изаренков Д.И. Базисные составляющие коммуникативной компетенции и их формирование на продвинутом этапе обучения студентов-нефилологов / Д. И. Изаренков// Русский язык зарубежом. – 1990.– № 4. – С. 54-60.
4. Лобанова Е.Ю., Тумакова Н.А. Аутентичность текста на занятии по иностранному языку / Е. Ю. Лобанова, Н. А. Тумакова // Молодой ученый. - 2015. - №10. - С. 1201-1203.
5. Носонович Е. В., Мильруд Р. П. Параметры аутентичного учебного текста / Е. В. Носонович, Р. П. Мильруд// Иностранный язык в школе. - 1999. - № 1.- С.11–18.
6. Носонович Е.В., Мильруд Р.П. Критерии содержательной аутентичности учебного текста / Е. В. Носонович, Р. П. Мильруд // Иностранные языки в школе, 1999. - № 2. - С. 6-12.
7. Прокопова О. П. Мовленнєво-комунікативна компетентність як одна із складових професійного становлення фахівця / О. П. Прокопова // Збірник наукових праць Кам'янець – Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П. С. Атаманчук (голова, наук.ред.) та ін.]. –2010. – Вип. 16: Формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах євроінтеграції – С. 54-57
8. В словаре - Электронный ресурс<http://vslovar.ru/slovo/jekonomicheskiijslovar/autentichnjyij/52020>
9. <https://www.ft.com/>